

През 2021 г., ръководството е извършило преглед и е определило, че не са налице основания за признаване на обезценка на нематериалните активи (2020 г.: нула)

Бриганти счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките	
Обезценка на нематериални активи	Виж пояснителна бележка № 13.1.

15. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Счетоводна политика
Отсрочените данъци се изчисляват по балансовия метод за всички временни разлики възникнали между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочените данъчни пасиви се признават общо за всички облагаеми временни разлики, а отсрочените данъчни активи се признават до степента, до която е вероятно да са налице облагаеми печалби, срещу които могат да се използват временни разлики, подлежащи на приспадане. Такива активи и пасиви не се признават, ако временната разлика възниква от първоначалното признаване на репутацията или от първоначалното признаване (освен от бизнес - комбинация) на други активи и пасиви в сделка, която не засяга нито облагаемата печалба, нито счетоводната печалба. Освен това, отсрочен данъчен пасив не се признава, ако временната разлика възниква от първоначалното признаване на репутацията. Балансовата стойност на отсрочените данъчни активи се преразглежда към всяка отчетна дата и се намалява до степента, до която вече няма вероятност да има достатъчно облагаема печалба, която да позволи възстановяването на целия или на част от актива. Отсрочените данъчни пасиви се признават за облагаеми временни разлики, възникващи от инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, освен когато Дружеството е в състояние да контролира възстановяването на временната разлика и е вероятно временната разлика да не се промени в бъдеще. Отсрочените данъчни активи, възникващи от подлежащите на приспадане временни разлики, свързани с такива инвестиции и лихви, се признават само до степента, до която е вероятно да има достатъчна облагаема печалба, срещу която да се използват ползите от временните разлики и се очаква те да се преодолеят в предвидимото бъдеще. Отсроченият данък се изчислява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат в периода, в който задължението се урежда или активът се реализира въз основа на данъчни закони и лихвени проценти, които са влезли в сила или по същество са влезли в сила на отчетната дата. Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират, когато има законно право да се компенсират текущите данъчни активи срещу текущи данъчни задължения и когато те се отнасят за данъци върху дохода, наложени от същия данъчен орган и Дружеството възнамерява да уреди текущите си данъчни активи и пасиви на нетна база.

Към 31.12.2021 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка, валидна за 2022 г., която е в размер на 10% (31.12.2020 г.: 10%).

Отсрочените данъчни салда (след прихващане) за целите на настоящата финансова отчетност са както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1.януари		Признати в другия всеобхватен доход		Признати в печалбата или загубата		31.декември	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000

Пенсионни и други задължения към персонала	(36)	(37)	(3)	(4)	(33)	(33)
Провизии	(10)	(16)	(5)	(14)	(5)	(2)
	(46)	(53)	8	18	(38)	(35)
Отсрочени данъчни активи	(46)	0	8	18	(38)	(35)
Отсрочени данъчни пасиви/(активи) (нетно)	(46)	(53)	8	18	(38)	(35)

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Оценката на отсрочени данъчни пасиви и активи отразява данъчните ефекти, които ще последват от начина, по който Дружеството очаква, в края на отчетния период, да възстанови или уреди балансовата стойност на своите активи и пасиви. Необходима е прецизна оценка на ръководството, за да се определи размерът на отсрочените данъчни активи, които могат да бъдат признати, въз основа на вероятния момент и нивото на бъдещите облагаеми печалби заедно с бъдещите стратегии за данъчно планиране.

Предположенията за генерирането на бъдещи облагаеми печалби зависят от преценката на ръководството за бъдещите парични потоци. Тези прогнози за бъдещи облагаеми доходи се основават на прогнозни парични потоци от операции (които се влияят от обема на производството и продажбите, цените на суровините, резервните части, оперативните разходи, разходите за управление и поддръжка/възстановяване, капиталовите разходи, дивидентите и други сделки за управление на капитала). Доколкото бъдещите парични потоци и облагаемият доход се различават значително от прогнозите, способността на групата да реализира нетните отсрочени данъчни активи, записани към отчетната дата, може да бъде повлияна в различна степен.

Поради несигурността на бъдещата стопанската активност, причинена от пандемията Covid-19, има вероятност бъдеще крайният резултат на Дружеството да се различава значително от планирания. Въпреки, че е възможно да се достигне до редица резултати, обхватът на разумно възможния подход е да се признаят активи по отсрочени данъци в размер на 38 хил. лв. (през 2020 г.: 35, тъй като според ръководството не съществува вероятност временната разлика да се прояви в предвидимо бъдеще). Признатите активи по отсрочени данъци са 37 хил. лв. (2020 г. - 35 хил. лв.).

16. ЛИЗИНГ

Счетоводна политика	
Дружеството като лизингополучател	На датата на стартирането на лизинга, лизингополучателят признава актив, под формата на „право на ползване“ на отделния базов актив, и финансов пасив, представляващ настоящата стойност на задължението за плащане на лизинговите суми. Активът „право на използване“ първоначално се измерва по себестойност, включваща първоначалната сума на лизинговото задължение плюс плащанията, извършени преди началото на лизинговия договор, и всякакви други преки разходи минус всички получени стимули. Активът „право на ползване“ в последствие се амортизира, като се използва линейният метод от началото на лизинга до по-ранния от края на срока на лизинга или края на полезния живот на актива. Активът „право на ползване“ се намалява със загубата от обезценка, ако има такива, като същата корекция/преизчисления се правят и при лизинговия пасив.

	Пасивът „задължение за лизинг“ първоначално се признава по сегашната стойност на всички лизингови плащания неплатени към този момент с лихвения процент присъщ за лизинга или с лихвения процент по привлечен капитал на наемателя. В последствие, той се измерва по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективната лихва. Задължението за лизинг се преоценява, когато има промяна в бъдещите лизингови плащания и съответната корекция е направена за актив с право на ползване. Дружеството не е страна по договори за лизинг като лизингополучател.
Дружеството като лизингодател	Дружеството е лизингодател по договори за оперативен лизинг. Приходите от наеми от оперативен лизинг се признават на линейна база през срока на съответния лизингов договор.

16.1. Оперативен лизинг като лизингодател

Дружеството отдава активи по договори за оперативен лизинг, като информацията за получените приходи е представена в пояснителна *бележка № 3*.

При оценяването на коректива за загуби по лизинговите вземания, паричните потоци, които се използват за определяне на очаквани кредитни загуби, съответстват на паричните потоци, използвани при измерване на лизинговите вземания в съответствие с МСФО 16 *Лизинг*. Дружеството фактуриране прихода авансово за текущия месец, като сумата се заплаща текущо от лизингополучателите в рамките на същия месец – изключения са няколко наема, през периода на извънредното положение, които се инкасират с малко закъснение. С оглед на този подход на управление на активите отдадени при условията на оперативен лизинг не са налице условия към 31.12.2021 г. и съответно дружеството не е признало коректив за загуби по лизингови вземания (31.12.2020 г.: *няма*). Въпреки извънредното положение в страната, Дружеството не е предоставило отстъпки в наемните вноски на наемателите през 2021 г.

Към 31.12.2021 г. Дружеството е предоставило за използване под наем дълготрайни материални активи с балансова стойност в размер на 762 хил. лв. (31.12.2020 г.: 782 хил. лв).

17. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

политика
Материалните запаси са оценени във финансовия отчет както следва: - о суровини, материали и стоки - по по-ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване) и нетната реализируема стойност; - о готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - по по-ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност. При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност). Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация (маркетинг, продажба и дистрибуция). При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

Материалните запаси, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2021	2020
	BGN'000	BGN'000
Материали	3967	3990
Обезценка на материали	(262)	(262)
Продукция	1532	1494
Обезценка на продукция	(27)	(27)
Незавършени разходи по договори	666	743
Материални запаси	5876	5938

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до тяхната нетна реализируема стойност. В резултат на направените прегледи и анализи през 2021 г. няма обезценка на материалните запаси., (2020 г.: няма.) (пояснителни бележки № 8а и № 17). Останалите материални запаси са ликвидни по своята същност, въпреки че оперативният цикъл на Дружеството е такъв, че част от тях няма да бъдат реализирани в рамките на 12 месеца.

Към 31.12.2021 г. не са са учредени особени залози върху материални запаси, предоставяни като обезпечение на задължения на дружеството (2020 г.: няма).

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Определянето на нетната реализируема стойност с обвързано с преценки за състоянието на материалните запаси, както и последните пазарни данни, за да се оцени тяхното очаквано бъдещо търсене и евентуална бъдеща реализация.

Към днешна дата, пандемията Covid-19 допренесе съществено за обездвижването на част от материалните запаси (които са специализирани и имат строго профилирано приложение) и възпрепятства тяхната реализация в страната и чужбина. Това оказва съществено влияние върху оценката на нетната реализируема стойност на тази група материални запаси. Освен това, влиянието на пандемията Covid-19 върху икономическия живот не дава възможност да се определи с точност кога ще се реализира конкретен материален запас като това ще зависи от редица променливи, като например намаление в потребителското търсене, затруднения при транспортирането на стоките, въздържане от нови сделки, поради намалено производство при клиентите и други.

Към днешна дата, пандемията Covid-19 не е оказала съществено влияние върху оценката на нетната реализируема стойност на материалните запаси.

18. ФИНАНСОВИ АКТИВИ - ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

Счетоводна политика

Финансовите инструменти (финансови активи и финансови пасиви) се признават в отчета за финансовото състояние на Дружеството, когато Дружеството става страна по договорните разпоредби на инструмента. Финансовите активи първоначално се оценяват по справедлива стойност.

Финансови

В последствие, финансовите активи се отчитат като: финансови активи

<i>активи</i>	по амортизирана стойност (търговски вземания, други финансови активи по амортизирана стойност, пари и парични еквиваленти), финансови активи по справедлива стойност (Финансови активи по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход (FVOCI) и Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата (FVPL)), както и деривативни финансови инструменти, използвани за хеджиране.
<i>Търговски вземания</i>	Търговските вземания са дължими суми от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в рамките на обичайната стопанска дейност. Те обикновено са дължими в рамките на 30 дни и следователно всички се класифицират като текущи. Търговските вземания се признават първоначално по сумата на възнаграждението, която е безусловна, освен ако не съдържа значими финансови компоненти, когато се признава по справедлива стойност. Дружеството държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги измерва впоследствие по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва.

Търговските и други вземания са както следва:

	2021 BGN'000	2020 BGN'000
Търговски вземания, брутно	67	75
Провизия за обезценка за кредитни загуби	(1)	(1)
Търговски вземания след обезценка	66	74
Съдебни и присъдени вземания	78	79
Провизия за обезценка за кредитни загуби	(50)	(50)
Съдебни и присъдени вземания след обезценка	28	29
Предплатени разходи	10	5
Предоставени депозити като гаранции		
Други вземания	20	16
Обезценка на други вземания	-	-
Други вземания след обезценка	48	46
Търговски и други вземания	124	124
Финансови активи	66	74

Вземанията от клиенти са безлихвени и са основно в български лева, щ.д. и евро.

Всички вземания са краткосрочни. Обичайно дружеството договаря с клиентите кратък срок на плащане на вземанията по продажби, освен ако няма определени специфични условия за падеж на определени клиенти.

В търговските вземания са включени предплатени суми към доставчици- аванси (за материали и услуги), които са текущи. Предплатените разходи включват: платени суми винетки, застраховки, членски внос, акваториални такси, отнасящи се за следващия отчетен период

Нетната балансова стойност на търговските и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Представените съдебните и присъдени вземания (след обезценка) включват платени държавни такси и адвокатски хонорари по висящи съдебни производства.

Присъдени вземания, за които съществува висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, са обезценени на 100 %.

ПОЛИТИКА	
Оценката на бизнес - модела на ниво, което отразява как се управляват групи от финансови активи за постигане на определена бизнес цел включва: преценка, отразяваща всички съответни доказателства, включително как се оценява ефективността на активите и тяхната ефективност, рисковете, които влияят върху представянето на активите и как те се управляват и как се компенсира управлението на активите. Дружеството наблюдава финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност или справедливата стойност в печалбата или загубата или в друг всеобхватен доход, които се отписват преди падежа им, за да се разбере причината за тяхното разпореждане и дали причините са в съответствие с целта на бизнеса, за който активът е държан. Мониторингът е част от непрекъснатата оценка на Дружеството дали бизнес моделът, за който се държат останалите финансови активи, продължава да бъде подходящ и ако не е подходящо да е имало промяна в бизнес модела и евентуална промяна в класификацията на активите. Подобни промени не са необходими през посочените/представените в отчета периоди.	
Обезценка на финансови активи	Дружеството признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби, които се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Дружеството прилага опростения подход по МСФО 9 за измерване на очакваните кредитни загуби, като използва надбавка за очаквани загуби през целия живот на всички търговски вземания и договорни активи. За измерване на очакваните кредитни загуби, търговските вземания и договорните активи се групират въз основа на споделените характеристики на кредитния риск и изминалите дни. Очакваните проценти на загуби се основават на платежните профили на продажбите за период от 36 месеца преди 31 декември 2020 г. или съответно 1 януари 2021 г. и съответните исторически кредитни загуби, претърпени през този период. Степента на историческите загуби се коригира, за да отразява текущата и прогнозна информация за макроикономическите фактори, влияещи върху способността на клиентите да уреждат вземанията.

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките
Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (в т.ч. предоставени заеми, вземания от клиенти, парични средства и парични еквиваленти), както и за предоставени финансови гаранции е област, която изисква използването на комплексни модели и съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби). За прилагането на тези изисквания ръководството на Дружеството прави редица съществени преценки, като: а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значителното увеличение на кредитния риск; б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби; в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби; г) установяване и оценка за зависимостта между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тези макропоказатели в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби.

Движението на коректива (провизията) за обезценка на търговски вземания и съдебни и присъдени вземания, е както следва:

	2021 BGN'000	2020 BGN'000
Салдо на 1 януари	(50)	(51)
Увеличение на коректива за кредитни загуби, признато в печалба или загуба през годината		
Събрани суми по несъбираеми вземания		
Салдо на 31 декември	(50)	(51)

Към 31.12.2021 г. и 2020 г. възрастовият анализ на търговските вземания е представен в таблицата по-долу:

		Просрочени, но необезценени					
		непадежирани					
	общо	вземания	< 30 дни	30-60 дни	60-90 дни	90-120 дни	>120 дни
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
2021 г.	73		62	2	2	1	6
2020 г.	66		51	2	1	1	11

Дружеството отписва търговско вземане, когато има информация, показваща, че длъжникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване, напр. когато длъжникът е бил ликвидирен или е с обявен в несъстоятелност, или когато търговските вземания са с просрочие над две години, което от двете настъпи по-рано. През отчетния период няма отписани вземания.

Ръководството преценява на индивидуална база събираемостта като анализира конкретните вземания и обстоятелствата по забавата за начисляване на обезценка. На тази база, корективът за кредитни загуби към 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г. е определен както следва:

към 31 декември 2021 г.				
индивидуален анализ	колективен анализ			
	Анализ на събираемостта	% очаквани кредитни загуби	търговски вземания	проvisions за обезценка
	1	2	3	4=2*3
Към отчетната дата в баланса са включени вземания на стойност 11 хил. лв., които са с просрочие доста над 120 дни и не са обезценени. Тези вземания не са платени на дружеството след 01.01.2021 г. Дружеството се основава на конкретни исторически данни, коригирани с информация за бъдещето, при прилагане на индивидуалния анализ.	Не са просрочени	0,00%	0,00	-
	1-30 дни просрочие	0,51%	51	-
	31-60 дни просрочие	0,02%	2	-
	61-90 дни просрочие	0,01%	1	-
	91-120 дни просрочие	0,01%	1	-
	121-150 дни просрочие	0,11%	11	-
	151-180 дни просрочие	0,00%	*	-
	над 180 дни просрочие	0,00%		-
			66	*

Провизия за обезценка - събирателен анализ към отчетната дата	
Провизия за обезценка - индивидуален анализ	-
Провизия за обезценка - колективен анализ	-
Общо	

към 31 декември 2020 г.				
индивидуален анализ	колективен анализ			
	Анализ на събираемостта	% очаквани кредитни загуби	търговски вземания	провизия за обезценка
	1	2	3	4=2*3
Към отчетната дата в баланса не са включени вземания 5 х.лв които са с просрочие доста над 180 дни и не са обезценени. Част от тези вземания са платени на дружеството след 01.01.2020г. Дружеството се основава на конкретни исторически данни, коригирани с информация за бъдещето, при прилагане на индивидуалния анализ.	Не са просрочени	0,00%	0,00	-
	1-30 дни просрочие	0,62%	62	-
	31-60 дни просрочие	0,02%	2	-
	61-90 дни просрочие	0,02%	2	-
	91-120 дни просрочие	0,02%	2	-
	121-150 дни просрочие	0,01%	1	-
	151-180 дни просрочие	0,00%	-	-
	над 180 дни просрочие	0,05%	5	-
			74	-

Провизия за обезценка - събирателен анализ към отчетната дата	
Провизия за обезценка - индивидуален анализ	-
Провизия за обезценка - колективен анализ	-
Общо	

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Всяка матрица за провизии първоначално се основава на детайлни исторически наблюдения за проценти на несъбираемост на вземанията на дружеството и движението на вземанията по групи просрочия. Обичайно се използват исторически данни поне за три години спрямо датата на финансовия отчет. Допълнително матрицата се коригира така, че да отрази исторически установените зависимости за кредитните загуби с прогнозната информация, използвайки и вероятностни сценарии. Ако се очаква дадени прогнозни икономически условия, измерени чрез определени макропоказатели да се влошат или подобрят през следващата година, което може да доведе до установено корелационно увеличение на просрочията в дадения сектор (тип клиент), историческите проценти на неизпълнение се коригират. Към всяка отчетна дата наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение се актуализират и се отчитат ефектите от промените в прогнозните оценки.

Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение, прогнозните икономически условия и очакваните кредитни загуби е съществена счетоводна оценка. Стойността на очакваните кредитни загуби е чувствителна към промени в обстоятелствата и прогнозните условия. Историческите кредитни загуби на дружеството и прогнозните икономически условия могат да се отклоняват спрямо действителната несъбираемост в бъдеще.

Повишената несигурност на финансовите пазари и на икономиката като цяло, в резултат на пандемията Covid-19, увеличава риска от неизпълнение на всички финансови активи, включително търговските и други вземания.

С оглед на специализирания характер на продуктите, стоките и услугите, които предлага Дружеството, продажбите се извършват към ограничен кръг клиенти, които са с позната кредитна история. Освен това салдата на вземанията се наблюдават постоянно, в резултат на което излагането на Дружеството на лоши дългове не е значително. Не се регистрира съществена концентрация на кредитен риск, свързан с търговските и други вземания. Следователно въздействието на пандемията Covid-19 е включено в оценката на всички салда, но това въздействие е оценено като незначително.

Счетоводна политика

Обезценените финансови активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

19. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Дружеството няма вземанията от свързани предприятия.

	2021 BGN'000	2020 BGN'000
Търговски вземания от свързани лица, брутно	-	-
Провизия за обезценка за кредитни загуби	-	-
Търговски вземания от свързани лица, след обезценка	-	-

Счетоводна политика

Обезценка на търговските вземания от свързани лица	До 31 декември 2017 г. дружеството е прилагало подхода на реално понесените загуби при несъбираемост на база индивидуална (портфейлна оценка). От 2018 г. (и към настоящия момент) дружеството прилага опростеният подход на МСФО 9 за измерване на очакваните кредитни загуби по търговските (текущи) вземания от свързани предприятия, като признава очаквани загуби за целия срок на инструмента за всички търговски вземания от свързани предприятия.
--	---

Възрастовата структура на необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	Просрочени, но необезценени					
	общо	непадежирали < 30 дни	30-60 дни	60-90 дни	90-120 дни	>120 дни
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
2021 г.	-	-	-	-	-	-
2020 г.	-	-	-	-	-	-

20. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ**Счетоводна политика**

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Дружеството съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита.

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

Паричните средства и паричните еквиваленти включват:

	2021 BGN'000	2020 BGN'000
Парични средства в разплащателни сметки, в:		
- български лева	140	157
- евро		1
- щатски долари		-
Парични средства в каса в:	2	8
- български лева	2	8
- евро	-	-
- щатски долари	-	-
Краткосрочно блокирани парични средства	-	-
Пари и парични еквиваленти, представени в отчета за паричните потоци	1	-
Пари и парични еквиваленти, представени в отчета за финансовото състояние	143	166

Паричните средства в банкови сметки се олихвяват с плаващи лихвени проценти, базирани на дневните лихвени проценти по банкови депозити/влогове.

Счетоводна политика

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и еквиваленти в банки, дружеството прилага общия „триетапен“ подход за обезценка, определен от МСФО 9. За целта се прилага модел, базиран на публикуваните рейтинги на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се определят показателите за PD (вероятности за неизпълнение), като се използват публичните данни на PD рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, чрез промяната на рейтинга на съответната банка от период в период, дружеството оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват по горепосочената формула. При определянето на LGD се взема предвид наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по съответните банкови сметки.

В резултат на направените анализи и приложената методика за изчисление на очаквани кредитни загуби на парични средства и еквиваленти, ръководството е определило, че не е необходима обезценка на паричните средства и еквиваленти, тъй като Дружеството работи с банки с добри кредитни рейтинги и очакваната сума за кредитна загуба е определена като несъществена. Поради това дружеството не е признало провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби към 31.12.2021 г. (2020 г. също).

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Въздействието на пандемията Covid-19 е включено в оценката на паричните салда, но това въздействие е оценено като незначително по отношение на пари и парични еквиваленти.

21. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Счетоводна политика

Основният капитал на дружеството отразява номиналната стойност на записаните дялове. Другите резерви включват законови резерви, общи резерви, преоценки на нефинансови активи.

Неразпределената печалба/(Натрупаната загуба) включва натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивидент към едноличния собственик на капитала са включени в отчета за финансовото състояние, когато дивидента е одобрен за разпределение от принципала – „Терем – Холдинг“ ЕАД.

Всички трансакции със собственика - „Терем – Холдинг“ ЕАД, са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

21.1. Основен-капитал

Регистрираният капитал е в размер на 2 456 959 лв., разпределен в 245695 броя напълно платени дяла с номинална стойност в размер на 10 лв. за дял. Всички дялове са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на съдружниците на Дружеството.

	2021	2020
Брой издадени и напълно платени дяла:		
В началото на годината	2 456 959	2 456 959
Общ брой дялове към 31 декември	2 456 959	2 456 959

Едноличен собственик на капитала е „Терем - Холдинг“ ЕАД

21.2. Обобщена информация за елементите на собствения капитал:

Обобщена информация:	2021	2020
	BGN '000	BGN '000
Основен (регистриран) капитал	24570	24570
Резерви общо, в т.ч.:	3973	4040
Други общи резерви	4473	4473
Преоценъчни резерви, свързани с планове за дефинирани доходи, класифицирани като друг всеобхватен доход	(500)	(433)
Натрупани печалби/(загуби)	(44415)	(42723)
Текуща печалба/(загуба)	(973)	(16920)
Общо	(16845)	(15805)

Преоценъчният резерв/загуба в размер на (500) хил. лв. е формиран от преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи (актюерски печалби/(загуби). Към 31.12.2020 г. той е бил на стойност (433) хил. лв.

Не са признати други печалби или загуби по отношение на финансови активи и финансови пасиви, различни от оповестените в пояснителни бележки № 18, № 19, № 23 и № 25, както и не е призната/възстановена провизия за загуба по отношение на определени финансови активи, освен оповестеното в пояснителна бележка № 8.

22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Общата сума на разходите за възнаграждения на персонала са в размер на 3 271 хил. лв. за 2021 г. (2020 г.: 3 523 хил.лв.), признати в отчета на печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, са представени детайлно в пояснителна *бележка №7*.

22.1. Пенсионни и други задължения към персонала

Счетоводна политика	
Разходи за доходи при пенсиониране и прекратяване	Плащанията по планове за пенсионно осигуряване с дефинирани вноски се признават като разход, когато служителите са предоставили услуга, която им дава право на вноските. Плащанията, извършени към държавните фондове за пенсионно осигуряване, се отчитат като плащания по планове с дефинирани вноски, където задълженията на Дружеството по планове са еквивалентни на тези, възникващи при план за пенсионно осигуряване с дефинирани вноски. При планове за пенсионни доходи с дефинирани доходи, разходите за предоставяне на обезщетения се определят с помощта на метода на прогнозната единица, като актюерските оценки се извършват в края на всеки годишен отчетен период. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Преоценките, включващи актюерски печалби и загуби, ефекта от тавана на активите (ако е приложимо) и възвръщаемостта на активите на плана (с изключение на лихвите) се признават в отчета за финансовото състояние като такса или кредит в отчета за всеобхватния доход за периода в които те се срещат. Преоценките, признати в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход, не се прекласифицират. Разходите за минал трудов стаж се признават в печалбата или загубата, когато настъпи изменението или съкращаването на плана, или когато Дружеството признава съответните разходи за реструктуриране или доходи при прекратяване, ако е по-рано. Печалбите или загубите от сепълмента на план с дефинирани доходи се признават, когато се извърши уреждането. Нетните лихви се изчисляват чрез прилагане на дисконтов процент към нетния пасив или актив с дефинирани доходи. Разходите за дефинирани доходи се разделят на три категории: - разходи за услуги, които включват разходите за текущ трудов стаж, разходи за минал трудов стаж и печалби и загуби от съкращения и сепълмент; - нетен лихвен разход или доход; и - повторни измервания. Дружеството признава разходите за обслужване в печалбата или загубата като административни разходи. Нетният лихвен разход или приход се признава в рамките на финансовите разходи. Задължението за пенсиониране, признато в отчета за финансовото състояние, представлява дефицита или излишъка в планове на Дружеството за дефинирани доходи. Всеки излишък, произтичащ от това изчисление, се ограничава до настоящата стойност на всички икономически ползи, налични под формата на възстановявания от планове или намаления на бъдещите вноски в планове. Задължение за изплащане на доходи при прекратяване се признава по-

	рано, от момента, в който предприятието вече не може да оттегли предложението за обезщетение за прекратяване и когато предприятието признава съответните разходи за реструктуриране.
<i>Краткосрочни и други дългосрочни доходи на наети лица</i>	Признава се пасив за обезщетения, натрупани за наетите лица по отношение на заплати, годишен отпуск и отпуск по болест в периода, в който съответната услуга се предоставя при недисконтиран размер на обезщетенията, които се очаква да бъдат платени в замяна на тази услуга. Задълженията, признати по отношение на краткосрочните доходи на наети лица, се оценяват по недисконтирания размер на обезщетенията, които се очаква да бъдат изплатени в замяна на свързаната с тях услуга. Задълженията, признати във връзка с други дългосрочни доходи на заети лица, се оценяват по настоящата стойност на очакваните бъдещи изходящи парични потоци, които се очаква да бъдат направени от Дружеството по отношение на услугите, предоставяни от служителите до отчетната дата.

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2021 BGN '000	2020 BGN '000
Нетекущи:		
Задължения за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране	448	460
Нетекущи пенсионни и други задължения към персонала	448	460
Текущи:		
Задължения за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране	88	128
Текущи задължения към персонала	180	183
Задължения за отпуски	55	23
Задължения за осигурителни вноски	71	75
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	394	409

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към персонала на дружеството, които следва да бъдат уредени през 2022 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и плащания за възнаграждения, неуредени към края на съответния отчетен период.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер от две или шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания.

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на

пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда в България и действащия Колективен трудов договор, всеки служител има право на обезщетение в размер на две brutни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест brutни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи.

За определяне на тези задължения дружеството е направило актюерска оценка към 31.12.2021 г., като е ползвало услугите на сертифициран актюер. Такава е изготвена и към 31.12.2020 г. Въз основа на това, изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на отчетния периоди са:

	2021 BGN '000	2020 BGN '000
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 1 януари	588	557
Разходи за текущ трудов стаж	29	32
Разходи за лихви	4	2
Разходи за минал трудов стаж		72
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч	<u>136</u>	<u>136</u>
Преоценки - актюерски (печалби)/загуби от промени в демографските предположения	(68)	(25)
Преоценки - актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения	(7)	(12)
Преоценки - актюерски (печалби)/загуби от действителен опит	142	173
Извършени плащания през периода	<u>(152)</u>	<u>(139)</u>
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	536	588
в т.ч. краткосрочна част (до 1 год.)	448	128

Ръководството на Дружеството е направило тези предположения с помощта на независими актюери. Дисконтовите фактори се определени като са основани на доходността на емисиите на дългосрочните ДКЦ с 10 годишен матуритет. Другите допускания са определени на базата на актуални актюерски предположения и миналия опит на ръководството.

Тези допускания са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството.

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

	2021 BGN '000	2020 BGN '000
Разходи за текущ трудов стаж	(29)	(32)
Разходи за минал трудов стаж	-	-
Разходи за лихви	(4)	(2)

Общо разходи, признати в печалбата или загубата	(33)	(34)
--	-------------	-------------

Разходите за текущ и минал трудов стаж са включени в „Разходи за персонала“. Нетните разходи за лихви са включени отчета за печалбата или загубата.

Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход са:

	2021	2020
	BGN '000	BGN '000
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения</i>	<i>(7)</i>	<i>(25)</i>
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографските предположения</i>	<i>(68)</i>	<i>(12)</i>
<i>Актюерски (печалби)/загуби от действителен опит</i>	<i>142</i>	<i>173</i>
Общо разходи, признати в друг всеобхватен доход	(67)	(136)

При определяне на настоящата стойност на пенсионните задължения към 31.12.2021 г. са направени следните актюерски предположения:

- о за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 0,5 % (2020 г. 0.5 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет;
- о предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 2 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период (2020 г.: 3 %)
- о смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2017 г. - 2019 г. (2019 г. 2016 г. - 2018 г.);
- о темп на текучество – между 0 и 16 % в зависимост от пет обособени възрастови групи (2018 г.: между 0 и 16 %).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- о за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс.
- о за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- о за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на

задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и

- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 0.5 % на:

а) *ръста на заплатите*

б) *дисконтовата норма*

в) *текучество*

върху сумата на отчетените разходи за текущ стаж и лихви за 2020 г. и респ. върху сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

Ефекти върху размера на отчетените разходи (лихви и текущ стаж) от промяна на основните предположения:

	2021 година		2020 година	
	увеличение BGN '000	намаление BGN '000	увеличение BGN '000	намаление BGN '000
Изменение на ръста на заплатите	2	(2)	1	(1)
Изменение на дисконтовата норма	2	(2)	2	(2)
Изменение на текуществото	(1)	1	(1)	1

Ефекти върху размера на отчетеното задължение от промяна на основните предположения:

	2021 година		2020 година	
	увеличение BGN '000	намаление BGN '000	увеличение BGN '000	намаление BGN '000
Изменение на ръста на заплатите	11	(11)	14	(13)
Изменение на дисконтовата норма	(12)	12	(14)	14
Изменение на текуществото	(12)	12	(14)	12

Средно претеглената дюрация на задълженията за изплащане на дефиниран и доходи на персонала е 4.75 години (31.12.2020 г: 4,6 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите пет години е както следва:

Прогнозни плащания	Пенсиониране по възраст и стаж BGN '000	Пенсиониране по болест BGN '000	общо BGN '000
Плащания през 2022г.	88		128
Плащания през 2023 г.	111		55
Плащания през 2024 г.	51		78

Плащания през 2025 г.	55	45
Плащания през 2026 г.	57	45
	362	351

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Изчисленията на сертифициран актюер зависят от някои предположения, които включват избор на дисконтов процент. Необходимо е да се направят съществени предположения при определяне на критериите за включване на облигациите в населението, от което се получава кривата на доходност. Най-съществените критерии при избора на облигации включват размера на емисията на корпоративните облигации, качеството на облигациите и идентифицирането на изключените от тях стойности. Тези предположения се считат за ключов източник на неопределеност на оценките, тъй като сравнително малки промени в използваните допускания могат да имат по-голям ефект върху финансовия отчет на Дружеството през следващата година.

Планът с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс.
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияло за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

23. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ - ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ. ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Счетоводна политика

Финансови пасиви първоначално се оценяват по справедлива стойност. В последствие, финансовите пасиви се отчитат по амортизирана стойност (търговски и други задължения, заеми, задължения по лизингови договори), такава са и деривативните финансови инструменти, използвани за хеджиране или финансовите пасиви, държани за търговия при FVPL.

Дружеството отписва финансов пасив само когато задълженията на предприятието са изпълнени, отменени или изтичат.

	2021 BGN '000	2020 BGN '000
Текущи:		
Търговски задължения	149	50
Пасиви (задължения) по договори с клиенти	111	22
Финансови пасиви	260	72
Други задължения	69	100
Текущи търговски и други задължения	329	172

Търговските задължения и начисления включват основно суми, дължими за покупки и текущи разходи. Средният кредитен период, приет за търговски покупки, е 30 дни. За повечето доставчици не се начислява лихва върху търговските задължения. Дружеството има политики за управление на финансовия риск, за да гарантира, че всички задължения се изплащат в рамките на предварително договорени кредитни условия. Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени аванси и извършени услуги.

Получените аванси от клиенти към 31 декември са текущи и са за покупка на готова продукция. От тях в лева са 111 хил. лв. (31.12.2020 г.: 22 хил. лв)

Ръководството счита, че нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения е приблизително равна (разумна приблизителна оценка) на тяхната справедлива стойност.

През текущия отчетен период няма признати приходи, които да са свързани със задължения за изпълнение, които са били изпълнени през предходната година.

Счетоводна политика	
Договорни задължения	Приходите се признават на база принципа на начисленията в съответствие със съдържанието на съответния договор. При получаване на пари (аванси) за услуги, които все още не са предоставени, този доход се отлага до пълното им извършване. Този доход се признава като пасив в баланса, за да отрази бъдещите задължения на Дружеството.

Салдата по договори с клиенти са както следва:

	2021 BGN '000	2020 BGN '000
Пасиви по договори с клиенти – трети лица	-	-
	-	-

Пасивите по договори с клиенти към 31.12.2020 г. към клиенти извън страната, дружеството няма.

Изменението на *пасивите по договори с клиенти, различни от свързани лица* за периода 01.01-31.12.2020 г. е както следва:

	2021 BGN '000	2020 BGN '000
<i>Салдо на 1 януари</i> (пояснителна бележка № 27)	22	13
Отчетени приходи, които са били признати като пасив по договор	(219)	(38)
Получени плащания от клиенти	308	47
<i>Салдо на 31 декември</i>	111	22

24. ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Счетоводна политика	
Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет.	
Провизия се признава за онези обекти, за които определянето на данъка е несигурно, но се счита за вероятно да има бъдещ изходящ паричен поток към данъчен орган. Провизиите се оценяват по най-добрата приблизителна оценка на сумата, която се очаква да стане платима. Оценката се основава на преценката на ръководството, подкрепена от предишен опит по отношение на такива дейности и в някои случаи въз основа на специализиран независим данъчен съвет/консултация.	

	2021 BGN '000	2020 BGN '000
Данък върху добавената стойност	9	66
Данък върху доходите на физическите лица	25	39
Данъци върху разходите	1	1
Други данъци		-
	35	106

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	2021 BGN '000	2020 BGN '000
Текущи:		
Задължения към свързани лица (получени аванси по търговски договори): Пасиви по договори с клиенти	140	381
Търговски и други задължения	2565	2376
Финансови пасиви	2705	2376
Текущи търговски и други задължения	2705	2757

Търговските задължения (в т.ч. аванси) към свързани предприятия са текущи и безлихвени. Общият размер на левовите задължения е 2705 хил. лв. (31.12.2020 г.: 2757 хил. лв.), в евро – няма (31.12.2020 г.: няма) и в щ. д. – няма (31.12.2020 г.: няма).

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения към свързани лица е 90 дни.

Дружеството няма предоставени депозити като обезпечения на задължения към свързани предприятия по търговски сделки.

Нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Изменението на *пасивите по договори с клиенти, свързани лица* за периода 01.01-31.12.2020 г. е както следва:

	2021	2020
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	381	
Отчетени приходи, които са били признати като пасив по договор	(2202)	(1329)
Получени плащания от клиенти	1961	1710
Салдо на 31 декември	140	381

26. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързаните лица на дружеството включват неговия собственик, дъщерни и асоциирани предприятия, ключовия управленски персонал и други свързани лица, описани по-долу.

26.1. Сделки със собственика – „Терем - Холдинг“ ЕАД

	2021	2020
	BGN '000	BGN '000
- продажба на продукция	3520	2484
- покупка на услуги	5	-
- получени заеми	340	305
-начислени лихви по получени заеми	526	516
-погашения по заеми	152	75
-лихвени плащания по заеми	3	151
-начислени неустойки по договори		
-други (ОМП)		

26.2. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2021	2020
	BGN '000	BGN '000
<i>Продажба на готова продукция и услуги</i>		
„Терем – Ивайло“ ЕООД		
- покупка на услуга		54
- продажба на услуги	192	
„Терем - Самуил“ ЕООД		
- покупка на услуга	2	2
„Терем - КРЗ Фл.Арсенал“ ЕООД		
- покупка на услуга		4
„Терем – Летец“ ЕООД		
- продажба на продукция	6	